

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [sk](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

szlovák

Swipe to change

Alapjogok

Szlovákia

Nemzeti bíróságok

Nemzeti emberi jogi intézmények

Ombudsman

Szakosodott emberi jogi szervek

Egyéb

Nemzeti bíróságok

Zoznam súdov

Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmének jogi hátterét Szlovákiában a Szlovák Köztársaság Alkotmánya biztosítja (a módosított 460/1992. törvény). A szlovák Alkotmány Szlovákia alaptörvénye, amely minden más jogszabály fölött áll. A szlovák Alkotmány második fejezete (11-54. cikk) **általános védelemben részesíti az alapvető jogokat és szabadságokat**, amelyek közé az alapvető emberi jogok és szabadságok (ezeket a nemzetközi dokumentumok polgári jogoknak nevezik), a politikai jogok, a nemzeti kisebbségek és etnikai csoportok jogai, a gazdasági, szociális és kulturális jogok, a környezet és a kulturális örökség védelméhez való jog, valamint a bíróság általi és egyéb jogvédelemhez való jog tartozik. Szlovákiában nemre, fajra, bőrszínre, nyelvre, hitre vagy vallásra, politikai vagy más meggyőződésre, nemzeti vagy társadalmi származásra, nemzeti vagy etnikai csoporthoz tartozásra, tulajdonra, családi vagy egyéb állapotra tekintet nélkül mindenki számára biztosítják az alapvető jogokat és szabadságokat. A fenti indokok alapján senkinek sem lehet kárt okozni, és senki sem részesíthető előnyben vagy hátrányban. Senki jogait nem lehet azért megsérteni, mert úgy döntött, hogy gyakorolja alapvető jogait és szabadságait (a szlovák Alkotmány 12. cikkének (2) és (4) bekezdése). A külföldiek – a kifejezetten csak a Szlovák Köztársaság állampolgárainak biztosított jogok kivételével – Szlovákiában jogosultak az Alkotmányban biztosított alapvető emberi jogokra és szabadságokra, beleértve a menedékjogot is (a szlovák Alkotmány 52. cikkének (2) bekezdése, és 53. cikke). Az alapvető jogok és szabadságok feltételeit és korlátait, illetve a háború, konfliktusok, kivételes körülmények vagy veszélyhelyzet esetén fennálló kötelezettségek körét a háború, konfliktusok, kivételes körülmények vagy veszélyhelyzet esetén az állam biztonságáról szóló alkotmányerejű törvény (227/2002. törvény) határozza meg.

A szlovák Alkotmány 46. cikkével összhangban **a törvényben meghatározott eljárásnak megfelelően bárki érvényesítheti jogait** független és pártatlan **bíróság** előtt, illetve törvényben meghatározott esetekben a Szlovák Köztársaság más hatósága előtt. A gyakorlatban számos emberi jog lehetséges, így olyan emberi jogok és alapvető szabadságok, amelyeket törvényben meg lehet határozni és olyan emberi jogok és alapvető szabadságok, amelyeket törvényben nem lehet meghatározni. Az ilyen jogok és szabadságok tartalma kiterjedhet a szlovák Alkotmány, más alkotmányerejű törvények, törvények és egyéb jogszabályok, illetve az emberi jogokról és alapvető szabadságokról szóló, Szlovákiára kötelező nemzetközi szerződések (nemzetközi emberi jogi szabályok) által biztosított polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális és egyéb jogokra. Az alapvető jogokat és szabadságokat érintő határozatok felülvizsgálatára vonatkozó jogkör nem zárható ki a bíróságok hatásköréből.

Bárki, aki azt állítja, hogy **jogait megsértette egy hatóság által hozott határozat**, törvény eltérő rendelkezése hiányában kérheti a bíróságtól a határozat felülvizsgálatát. A szlovák Alkotmány és egyéb vonatkozó jogszabályok biztosítják **mindenki számára a jogot, hogy kártérítésben részesüljön a bíróság, más állami szerv vagy hatóság által hozott jogellenes határozat, vagy jogellenes hivatalos eljárás által okozott kárért**. Ennek részleteit a közhatalom gyakorlása során okozott károkért való felelősségről, és egyes más törvények módosításáról szóló 514/2003. törvény tartalmazza. E törvény szabályozza az állam felelősségét az állami szervek által a közhatalom gyakorlása során okozott károkért, az helyi önkormányzatok és magasabb szintű területi önkormányzatok felelősségét a helyi hatóságok által hatáskörük gyakorlása során okozott károkért, a kártérítési igények tárgyában tartott előzetes meghallgatásokat, valamint a regresszióigényhez való jogot.

Összhangban a szlovák Alkotmány fent hivatkozott 46. cikkével a polgári perrendtartás 3. §-a biztosítja az arra irányuló jogot, hogy **bíróság előtt kényszerítsék ki a fenyegetett vagy megsértett jog védelmét**. A polgári perrendtartás határozza meg a bíróság és a polgári peres eljárás felei által annak érdekében követendő eljárásokat, hogy biztosítsák a felek **jogainak és jogos érdekeinek méltányos védelmét**, valamint a jogkövető magatartást, a kötelezettségek tisztességes teljesítését, és mások jogainak tiszteletben tartását. A polgári bírósági eljárásokban a bíróságok bírálják el a jogvitákat és egyéb jogi ügyeket, illetve döntést hoznak azokban, kikényszerítik az önkéntesen végre nem hajtott határozatok végrehajtását, és biztosítják, hogy **ne sértsék meg a természetes és jogi személyek jogait és jogszabály által védett érdekeit**, valamint azt, hogy a jogokkal ne éljenek vissza e személyek hátrányára.

A polgári perrendtartás 7. §-ának (1) és (2) bekezdésével összhangban a polgári bírósági eljárásokban a bíróságok járnak el és bírálják el a **polgári jogi, munkajogi, családjogi, kereskedelmi jogi és gazdasági jogi jogvitákat és egyéb jogi ügyeket**, kivéve, ha a jogszabályok szerint ezeket más szervek tárgyalják és hoznak döntést bennük. A bíróságok emellett polgári eljárásokban vizsgálják felül a hatóságok által hozott határozatok jogszerűségét, valamint a hatósági határozatok, intézkedések és egyéb fellépések jogszerűségét, továbbá döntenek a helyi hatóságok által helyi hatósági ügyekben hozott határozatok törvényeknek való megfeleléséről, illetve, amennyiben állami hatósági feladatok végrehajtásáról van szó, a kormányrendeletekkel, miniszteri utasításokkal és egyéb központi állami hatósági utasításokkal való összhangjukról, kivéve, ha jogszabály úgy rendelkezik, hogy ezeket az ügyeket más szervek bírálják el, és hoznak döntést bennük. Az egyéb ügyeket a bíróságok csak akkor bírálják el polgári bírósági eljárásban, illetve akkor hoznak annak során döntést bennük, ha jogszabály így rendelkezik.

Rendes bíróságok Szlovákiában

Szlovákiában a bírósági eljárásokat független és pártatlan bíróságok folytatják le. A bírósági ügyeket minden szakaszban elválasztják az egyéb állami szervek ügyeitől.

A bírósági eljárások a kétfokú eljárás elvén alapulnak, amely szerint a bíróságok első fokon (a kerületi bíróságok által) hozott döntései ellen fellebbezést lehet benyújtani. A megfelelő törvényes jogorvoslatot jelentő fellebbezéseket magasabb szinten a másodfokú (regionális) bíróságok bírálják el.

A rendes bíróságok rendszere a Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bíróságából, a Szakosított Büntetőbíróságából, a nyolc regionális bíróságból, valamint a negyvenöt kerületi bíróságból áll, amelyek döntenek minden olyan ügyben, ami nem tartozik a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának kizárólagos hatáskörébe, vagyis döntenek a polgári és büntetőügyekben, továbbá felülvizsgálják az állami szervek által hozott határozatokat és követett eljárásokat (közigazgatási bíráskodás), amennyiben jogszabály így rendelkezik. Szlovákiában jelenleg nincsenek jogszabály által létrehozott katonai bíróságok.

Közigazgatási bíráskodás

Az **állami szervek által hozott határozatok és követett eljárások felülvizsgálatát** a polgári perrendtartás (a módosított 99/1963. törvény) ötödik része szabályozza.

A közigazgatási bíráskodás során a bíróságok az állami szervek által hozott határozatok és követett eljárások jogszerűségére vonatkozó panaszok vagy fellebbezések alapján végzik a felülvizsgálatot. A közigazgatási bíráskodás során a bíróságok felülvizsgálják a hatóságok, helyi hatóságok, illetve, amennyiben jogszabály alapján jogosultak határozatot hozni természetes személyek és jogi személyek jogairól és felelősségéről a közigazgatás területén, az érdekelt helyi jogalanyok és egyéb jogi személyek, valamint természetes személyek hatóságai határozatainak és eljárásainak (a továbbiakban: a közigazgatási szervek határozatai) jogszerűségét. A „közigazgatási hatóságok határozatai” az e hatóságok által közigazgatási eljárás során kibocsátott határozatok, valamint egyéb olyan határozatok, amelyek természetes vagy jogi személyek jogait és kötelezettségeit állapítják meg, módosítják vagy szüntetik meg, illetve az olyan határozatok, amelyek közvetlenül érinthetik természetes vagy jogi személyek jogait, jogos érdekeit vagy kötelezettségeit. A „közigazgatási hatóság által követett eljárás” magában foglalja a tétlenséget is. A közigazgatási bíráskodásban résztvevő bíróságok döntenek a közigazgatási hatóságok számára eljárási kötelezettség előírására irányuló indítványokról, a természetes és jogi személyek jogairól és kötelezettségeiről a közigazgatás területén, valamint a 250b. és 250u. §-okban meghatározott eljárások során a határozatok alkalmazásának kikényszerítésére irányuló intézkedésekről. A közigazgatási bíráskodásban résztvevő bíróságok eljárnak a hatóságok jogellenes fellépéseivel szembeni védelem biztosítása, valamint a külföldi közigazgatási szervek határozatainak végrehajthatósága érdekében.. Választási ügyekben, és a politikai pártok és politikai mozgalmak nyilvántartásával kapcsolatos ügyekben a bíróságok e rész rendelkezéseivel összhangban, és a sajátos szabályok által meghatározott mértékben járnak el, és hoznak döntéseket. Szükség esetén, összhangban e rész rendelkezéseivel, a bíróságok akkor is eljárnak és döntéseket hoznak, ha ezt sajátos rendelkezések írják elő, vagy amikor a hatóságok által hozott határozatok felülvizsgálatát Szlovákiára kötelező nemzetközi szerződések írják elő.

E különös esetek közé a következők tartoznak:

a közigazgatási szervek határozataival, vagy az általuk követett eljárással szemben benyújtott panaszokkal kapcsolatos intézkedések vagy határozatok;

a közigazgatási szervek nem jogerős határozataival szemben benyújtott fellebbezésekkel kapcsolatos intézkedések vagy határozatok;

a hatóságok tétlenségével szembeni intézkedések;

a közigazgatási hatóságok jogellenes fellépéseivel szembeni intézkedések;

különleges intézkedések (mint a választójogi ügyekben hozott intézkedések).

A részletes szabályokat a polgári perrendtartás 244-250z. §-ai tartalmazzák.

A bíróságoknak nincs joguk módosítani a végrehajtható hatalom által elfogadott jogszabályokat (másodlagos jogszabályok). Ugyanakkor a szlovák Alkotmány 144. cikkének (2) bekezdése szerint, amennyiben a bíróság úgy véli, hogy a tárgyalat ügyre vonatkozó bármely más **jogszabály**, annak egy része vagy egy rendelkezése **sérti az Alkotmányt, egy alkotmányerejű törvényt, egy „elsőbbséggel rendelkező” nemzetközi szerződést** (az Alkotmány 7. cikkének (5) bekezdése alapján), **vagy egy törvényt, fel kell függesztenie az eljárást, és kezdeményeznie kell az Alkotmánybíróság eljárását** (a z 125. cikk (1) bekezdése alapján). Az Alkotmánybíróság határozatában szereplő jogi véleménye kötelező lesz a bíróságra. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményező intézkedés nem mentesíti a bíróságot attól a kötelezettségétől, hogy az ügyben a jogszabály által előírt módon határozatot hozzon.

A Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága

A Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága

Hlavná 110

042 65 Košice 1

SZLOVÁKIA

Tel.: +421 55 7207211

Fax: +421 55 6227639 (elnök)

E-mail: info@concourt.sk

Internet: <http://www.concourt.sk/>

A Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságát (a továbbiakban: az Alkotmánybíróság) a Szlovák Köztársaság Alkotmánya (460/1992. törvény) hozta létre, mint az alkotmányosság védelmét szolgáló független bírói szervet. Hatásköreit a Szlovák Köztársaság módosított Alkotmányának 124-140. cikke határozza meg. Az Alkotmánybíróság szervezetére, a bíróság előtt követendő eljárásra és a bírái jogállására vonatkozó szabályokat a módosított 38/1993. törvény tartalmazza.

A 38/1993. törvény 79. §-a szerint az Alkotmánybíróság teljes ülése hagyta jóvá az Alkotmánybíróság eljárási szabályzatát (a módosított 114/1993. szabályozás), amely nagyobb részletességgel szabályozza az Alkotmánybíróság belső munkáját, az eljárások előkészítése és a döntéshozatal, a teljes ülés jogállására vonatkozó kérdések, a tanácsok, az előadó bírók, a szakértők, és az Alkotmánybíróság munkájában résztvevő más személyek, továbbá a bírák elleni indítható fegyelmi eljárások tekintetében.

Az Alkotmánybíróság eljárása a következők által benyújtott kérelemre indul:

- a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa (parlament) tagjainak legalább egyötöde;
- a Szlovák Köztársaság elnöke;
- a Szlovák Köztársaság kormánya;
- döntéshozatali tevékenységével összefüggésben egy bíróság;
- a Szlovák Köztársaság legfőbb ügyésze;
- a törvényeknek az 125. cikk (1) bekezdésében említett jogszabályokkal való összhangja tekintetében az ombudsman, amennyiben azok folyamatos végrehajtása veszélyeztetheti az alapvető jogokat vagy szabadságokat, illetve a Szlovák Köztársaság által elfogadott, és a jog által előírt módon kihirdetett nemzetközi egyezményekből eredő emberi jogokat és szabadságokat;
- bárki, akinek jogairól döntenek, az Alkotmány 127. és 127a. cikkének megfelelően.

Az eljárás a kérelem Alkotmánybírósághoz érkezésének napján kezdődik.

A Szlovák Köztársaság Alkotmányának 127a. cikke szabályozza az „alkotmányjogi panasz” intézményét, amelyet egy magánszemély vagy jogi személy nyújthat be (a továbbiakban: panaszos), aki, vagy amely azt állítja, hogy alapvető jogait vagy szabadságait sértette egy jogerős határozat, intézkedés vagy egyéb fellépés, kivéve azokat az eseteket, amelyekben egy másik bíróság dönt ezen alapvető jogok és szabadságok védelméről.

Az általános adatok mellett a panaszban fel kell tüntetni:

- hogy a panaszos szerint mely alapvető jogokat vagy szabadságokat sértették meg;

- b) az alapvető jogokat vagy szabadságokat megsértő jogerős határozat, intézkedés vagy egyéb fellépést;
- c) azon személyt, akivel szemben a panaszt benyújtják.

A jogerős határozat vagy az intézkedést ismertető dokumentum másolatát, illetve az egyéb fellépés bizonyítékát csatolni kell a panaszhoz. Amennyiben a panaszos arányos pénzügyi kárpótlást is kér, meg kell jelölnie a kért összeget, és azokat az okokat, amely alapján a kárpótlást kéri. Az eljárás résztvevői a panaszos, valamint az a fél, akivel szemben a panaszt benyújtották. A panasz benyújtásának nincs felfüggesztő hatálya.

A panaszos indítványára az Alkotmánybíróság ideiglenes intézkedést fogadhat el, felfüggesztve a vitatott jogerős határozat, intézkedés vagy egyéb fellépés végrehajthatóságát, amennyiben ez nem ütközik jelentős közérdekbe, és amennyiben a vitatott jogerős határozat, intézkedés vagy egyéb fellépés végrehajtása nem jelentene nagyobb hátrányt a panaszos számára, mint ami a végrehajthatóság felfüggesztése esetén más személyekre hárulna; az Alkotmánybíróság ennek során kötelezi azt a szervet, amely a panaszos álláspontja szerint megsértette alapvető jogait vagy szabadságait, hogy ideiglenesen tartózkodjon a jogerős határozat, intézkedés vagy egyéb fellépés végrehajtásától, és kötelezi a harmadik személyeket, hogy ideiglenesen tartózkodjanak attól, hogy a jogerős határozat, intézkedés vagy egyéb fellépés által nekik nyújtott engedéllyel éljenek. Az ideiglenes intézkedés legkésőbb az alapügyben hozott határozat hatályba lépésével lejár, kivéve, ha az Alkotmánybíróság úgy dönt, hogy azt hamarabb megszünteti. Az ideiglenes intézkedést az Alkotmánybíróság hivatalból is megszüntetheti, ha az annak elrendelése alapjául szolgáló indokok már nem állnak fenn.

A panasz csak akkor fogadható el, ha a panaszos kimerítette a jogorvoslati lehetőségeket, illetve azokat az egyéb jogi eszközöket, amelyeket a jog ténylegesen biztosít számára alapvető jogai és szabadságai védelme érdekében, és amelyek igénybevételére a panaszos külön jogszabály alapján jogosult. Az Alkotmánybíróság akkor sem tagadja meg a panasz befogadását, ha e feltételek nem teljesülnek, ha a panaszos bizonyítja, hogy a feltételek nem teljesülésének oka különös méltányosságot érdemel. A panaszt a határozat meghozatalának, illetve az intézkedés vagy egyéb fellépés közlésének tényleges időpontjától számított két hónapon belül lehet előterjeszteni. Intézkedés vagy egyéb fellépés esetén ezt a határidőt attól naptól számítják, amikor a panaszos tudomást szerezhetett az intézkedésről vagy egyéb fellépésről.

Ha a panaszos visszavonja panaszát, az Alkotmánybíróság megszünteti az azzal kapcsolatos eljárást, kivéve, ha úgy dönt, hogy a visszavonás nem fogadható el, és különösen akkor, ha a panasz olyan jogerős határozat, intézkedés vagy egyéb fellépés ellen irányul, amely a panaszos alapvető jogainak vagy szabadságainak különösen súlyos megsértését jelenti.

Az Alkotmánybíróság, ha eltérően nem dönt, a korábbi eljárásban megállapított tényállás alapján jár el.

Ha az Alkotmánybíróság helyt ad a panasznak, megállapításaiban megjelöli: a megsértett alapvető jogot vagy szabadságot, valamint az Alkotmány, az alkotmányjog vagy a nemzetközi egyezmény megsértett rendelkezését; továbbá az alapvető jogot vagy szabadságot sértő jogerős határozatot, intézkedést vagy egyéb fellépést. Ha az alapvető jogot vagy szabadságot határozat vagy intézkedés sértette, az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezi a határozatot vagy intézkedést. Az Alkotmánybíróság emellett hatályon kívül helyez minden egyéb, alapvető jogot vagy szabadságot sértő fellépést, ha a fellépés jellege ezt lehetővé teszi.

Ha az Alkotmánybíróság helyt ad a panasznak

- a) kötelezheti azt a felet, amely tétlenségével megsértette valamely alapvető jogot vagy szabadságot, hogy az ügyben különleges jogszabállyal összhangban járjon el;
- a) további eljárás érdekében visszautalhatja az ügyet;
- b) megtilthatja az alapvető jog vagy szabadság megsértésének folytatását; vagy
- c) kötelezheti azt a felet, amely megsértette valamely alapvető jogot vagy szabadságot, hogy állítsa helyre az alapvető jog vagy szabadság megsértését megelőző helyzetet.

Az Alkotmánybíróság ésszerű pénzügyi kárpótlást ítélt meg annak a félnek, amelynek alapvető jogát vagy szabadságát megsértették. Amennyiben az Alkotmánybíróság ésszerű pénzügyi kárpótlást ítélt meg, az a szerv, amely megsértette az alapvető jogot vagy szabadságot, az Alkotmánybíróság határozata hatályba lépésének napjától számított két hónapon belül köteles megfizetni a kárpótlást a panaszosnak. Ha az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyez egy jogerős határozatot, intézkedést vagy egyéb fellépést, és további eljárás érdekében visszautalja az ügyet, az ügyben a határozatot kiadó, intézkedésről döntő, vagy egyéb módon fellépő fél köteles újra megvizsgálni az ügyet, és új határozatot hozni. Ezekben az eljárásokban, illetve e folyamat során a felet köti az Alkotmánybíróság jogi álláspontja. Az ügyben a határozatot kiadó, intézkedésről döntő, vagy egyéb módon fellépő felet köti a határozat, amely közlésétől hajtható végre.

Nemzeti emberi jogi intézmények

Az Emberi Jogok Szlovák Nemzeti Központja

Kýčerského 5

811 05 Bratislava

SZLOVÁKIA

Tel.: + 421 2 20850111

+ 421 2 20850114

Fax: + 421 2 20850135

E-mail: info@snslp.sk

Internet: <http://www.snslp.sk/>

Az Emberi Jogok Szlovák Nemzeti Központja, amelyet a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa az Emberi Jogok Szlovák Nemzeti Központjának létrehozásáról szóló, módosított 308/1993. törvénnyel hozott létre, 1994. január 1. óta működik Szlovákiában. A törvénytervezetet a Szlovák Köztársaság kormánya az 1993. június 15-i 430. szlovák kormányhatározat alapján terjesztette elő, amellyel a kormány az ENSZ egy kezdeményezése nyomán jóváhagyta a pozsonyi székhelyű „Emberi Jogok Szlovák Nemzeti Központja létrehozására vonatkozó projektet”. Az Emberi Jogok Szlovák Nemzeti Központjának létrehozásáról szóló 308/1993. szlovák nemzeti tanácsi törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló 136/2003. törvény, és az egyes területeken alkalmazott egyenlő bánásmódról, a hátrányos megkülönböztetés elleni védelemről, és egyes törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló 365/2004. törvény (a továbbiakban: antidiszkriminációs törvény) elfogadásával a Központ feladatköre szélesebbé vált. Független szervezetről van szó, amely az emberi jogok és alapvető szabadságok területén működik, beleértve a gyermekjogokat is.

A Központ, mint független szervezet, pótolhatatlan szerepet játszik az emberi jogok és alapvető szabadságok területén, beleértve a gyermekjogokat, illetve az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartását is. A Központ az egyetlen, az egyenlő jogokkal, vagyis az antidiszkriminációs törvénnyel összhangban az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartásával foglalkozó szlovák intézmény (a kijelölt „nemzeti esélyegyenlőségi szerv”).

Feladatkör

A Központ jogállását és feladatkörét az Emberi Jogok Szlovák Nemzeti Központjának (a továbbiakban: a Központ) létrehozásáról szóló 308/1993. módosított szlovák nemzeti tanácsi törvény határozza meg. A törvény 2. §-ának (1) bekezdése szerint a Központ feladatai különösen:

figyelemmel kíséri és értékeli az emberi jogok tiszteletben tartását, és a külön jogszabályok szerinti egyenlő bánásmód elvének való megfelelést; információkat gyűjt, és kérésre szolgáltat a Szlovák Köztársaságban tapasztalható rasszizmusról, idegengyűlöletről és antiszemizmusról;

vizsgálatok és felmérések végzése az emberi jogok területén végzett információszolgáltatásról, valamint információk gyűjtése és szolgáltatása e területen; a társadalmon belüli tolerancia fokozása érdekében oktatási tevékenységek előkészítése, valamint részvétel információs kampányokban; jogi segítségnyújtás a hátrányos megkülönböztetés, illetve az intolerancia megnyilvánulásai áldozatai számára; magánszemélyek vagy jogi szervezetek kérelmére, vagy saját kezdeményezésére szakértői véleményadás a külön jogszabályok szerinti egyenlő bánásmód elvének való megfelelés tárgyában; független felmérések végzése a hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatban; jelentések és ajánlások készítése a hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos kérdésekben; könyvtári szolgáltatások nyújtása; szolgáltatásnyújtás az emberi jogok területén.

A Központ vállalja, hogy jogi tanácsokat nyújt a hátrányos megkülönböztetéssel, az intolerancia megnyilvánulásával, valamint az egyenlő bánásmód elvének megsértésével kapcsolatos kérdésekben a Szlovák Köztársaság valamennyi lakosa számára; emellett jogosult kérelemre képviselni a feleket az egyenlő bánásmód elvének megsértésével kapcsolatos eljárásokban. A Központ minden évben jelentést ad ki az emberi jogok tiszteletben tartásáról a Szlovák Köztársaságban.

Hatáskörök

jogi segítségnyújtás a hátrányos megkülönböztetés és az intolerancia áldozati számára; meghatalmazás alapján képviselet az egyenlő bánásmód elvének megsértésével kapcsolatos eljárásokban; jogosult azt kérni a bíróságoktól, az ügyészségtől, illetve más állami hatóságoktól, helyi önkormányzati hatóságoktól, különleges érdek-szervezetektől, és más intézményektől, hogy meghatározott határidőn belül szolgáltatassanak számára információt az emberi jogok tiszteletben tartásáról.

Segítségnyújtás

Bármely magánszemély vagy szervezet, aki, vagy amely úgy véli, hogy a fenti intézmények valamelyikének cselekménye vagy mulasztása miatt hátrányos megkülönböztetés érte, a Központhoz fordulhat. A panasz benyújtásánál a panaszosnak fel kell tüntetnie minden releváns információt, és be kell nyújtania minden releváns dokumentumot.

Együttműködés

A Központ az emberi jogok tiszteletben tartásával kapcsolatban információkat kérhet továbbá az emberi jogok és alapvető szabadságok – beleértve a gyermekjogokat – területén működő nem kormányzati szervektől, és megállapodást köthet velük az ilyen információk szolgáltatásának módjáról és terjedelméről.

A panasz benyújtásával kapcsolatos eljárás

Az állampolgárok panaszt a következők szerint nyújthatnak be:

írásban (formanyomtatványon, illetve levélben, faxon vagy e-mailben küldött dokumentum révén);

személyesen.

Ombudsman

Ombudsman

Nevädzova 5

821 01 Bratislava

SZLOVÁKIA

Tel.: +421 2 48287401

+421 2 43634906

Fax: +421 2 48287203

E-mail: sekretariat@vop.gov.sk

Internet: <http://www.vop.gov.sk/>

A Szlovák Köztársaság Alkotmányának 151a. cikke (1) bekezdése szerint „az ombudsman a **Szlovák Köztársaság független szerve**, amely törvényben megszabott keretek között és módon **védi a természetes és jogi személyek alapvető jogait és szabadságait** a közigazgatási szervek és más hatóságok eljárásai során, ha ezek eljárása, határozata vagy tétlensége ellentétben áll a jogszabályokkal. Jogszabályban meghatározott esetekben az ombudsman szerepet játszhat bármely, közigazgatási szervnél dolgozó személy felelősségre vonásában, amennyiben az ilyen személy megsértette természetes személyek vagy jogi személyek alapvető emberi jogait vagy szabadságait. Valamennyi hatóság köteles megfelelő segítséget nyújtani az ombudsmannak”. Az ombudsmanhoz **bárki fordulhat**, aki úgy véli, hogy egy hatóság eljárása, határozata vagy tétlensége következtében megsértették az alapvető jogokat vagy szabadságokat, a joggal vagy a demokratikus jogállam elveivel ellentétes módon. Azok az alapvető jogok és szabadságok, amelyek védelmében az ombudsman szerepet játszik, a Szlovák Köztársaság Alkotmányának 2. címében (az alapvető emberi jogok és szabadságok a 14-25. cikkben, a politikai jogok a 26-32. cikkben, a nemzeti kisebbségek és etnikai csoportok jogai a 33-34. cikkben, a gazdasági, szociális és kulturális jogok a 35-43. cikkben, a környezet és a kulturális örökség védelméhez való jog a 44-45. cikkben, a bírósághoz forduláshoz és más jogi védelemhez való jog a 46-50. cikkben, a politikai jogok és szabadságaik gyakorlása miatt üldözött külföldi állampolgárok menedékjoga), illetve az emberi jogokról és szabadságokról szóló nemzetközi egyezményekben szerepelnek.

Az ombudsman magánszemély vagy jogi személy **panasza alapján** vagy hivatalból jár el. Az ombudsman nem avatkozhat bele a bíróságok döntéshozatali tevékenységébe, nem résztvevője az eljárásnak, nem terjeszthet elő kérelmet bírósági eljárás megindítására, a bírósági határozatokat nem kézbesítik neki, és nem jogosult jogorvoslattal élni. Az ombudsman nem jogosult magánszemélyek közötti jogviták eldöntésére.

Bárki nyújthat be kérelmet az ombudsmanhoz:

írásban (levélben, faxon, e-mailben, vagy elektronikus formanyomtatvány révén),

az ombudsmani hivatalnak megküldve

személyesen, vagy szóbeli panasz jegyzőkönyvbe vétele útján

az ombudsmani hivatal központjában, minden munkanapon 8 és 16 óra között, előzetes időpont-egyeztetés nélkül;

munkanapokon a szlovákiai régiókban. A regionális irodáknál előzetes időpontot kell kérni, az elérhetőségi telefonszámok valamelyikén.

A panaszban egyértelműen fel kell tüntetni a szóban forgó ügyet, azt a hatóságot, amely ellen a panasz irányul, valamint azt, hogy panasz előterjesztője mit kér.

A panasz vizsgálatának előmozdítása érdekében célszerű, ha a panasz benyújtója a rendelkezésére álló valamennyi dokumentum másolatát szintén csatolja, mint panasz bizonyítékát. Amennyiben a panasz nem az előterjesztő személyt érinti, be kell nyújtani az érintett fél írásos hozzájárulását a panasz benyújtásához, illetve egy e célból adott írásbeli meghatalmazást.

Amennyiben a panaszt benyújtó személy az ombudsmanhoz benyújtott panaszban nem adja meg vezetéknevét, keresztnévét és címét (jogi személy esetében nevét és székhelyét), akkor olyan névtelen panaszról van szó, amelyeket az ombudsman nem köteles megvizsgálni. A panaszt benyújtó személy kérheti az ombudsmantól, hogy személyazonosságát ne fedje fel. Ilyen esetekben az ombudsman a panasz olyan másolata alapján jár el, amelyben a személyes adatok nem szerepelnek. Amennyiben a panaszt benyújtó személy kérte, hogy személyazonosságát ne fedjék fel, azonban a panasz olyan jellegű, hogy azt bizonyos személyes adatok szerepeltetése nélkül nem lehet kezelni, az érintett személyt erről haladéktalanul tájékoztatni kell. Az érintett személyt arra is figyelmeztetni kell, hogy a panasz feldolgozása csak akkor folytatható, ha megadott időn belül hozzájárult bizonyos személyes információk szerepeltetéséhez.

Az ombudsman megvizsgálja a panaszt.

Amennyiben az ombudsman azt állapítja meg, hogy a panasz, figyelemmel tartalmára, a közigazgatási vagy bírósági eljárásra vonatkozó jogszabályok szerinti jogorvoslati kérelem, illetve a közigazgatási bírósággal szemben vett kérelem vagy jogorvoslati kérelem, vagy alkotmányjogi panasz, ezt haladéktalanul közli a panasz benyújtójával, és tájékoztatja a megfelelő eljárásról.

Amennyiben az ombudsman olyan körülményekről értesül, amelyek alapján feltehető, hogy egy személyt jogellenesen tartanak őrizetben, szabadságvesztésben, katonák esetében fegyelmi őrizetben, preventív kezelésben, preventív nevelésben, intézményi kezelésben vagy intézményi nevelésben, vagy rendőrségi fogdában, haladéktalanul tájékoztatja erről az illetékes ügyészt, a külön jogszabály szerinti fellépést igénylő panasz formájában, továbbá tájékoztatja a szóban forgó intézmény vezetőjét és az érintett személyt.

Ha a panasz egy hatóság jogerős határozatának vizsgálatára vonatkozik, vagy ha az ombudsman azt állapítja meg, hogy egy hatóság jogerős határozata jogszabályellenes, vagy ellentétes más, általánosan kötelező jogi szabályozással, az ügyet fellépés érdekében az illetékes ügyészhez utalhatja, vagy más megfelelő intézkedést tehet, erről szabályszerűen tájékoztatva a panasz benyújtóját. Ugyanígy járhat el akkor is, ha a panasz olyan intézkedésekre tesz javaslatot, amelyek az ügyészség hatáskörébe tartoznak. Az ügyész a jogszabályban előírt határidőn belül köteles tájékoztatni az ombudsmant arról az intézkedésről, amelyet a jogellenesség kiküszöbölése érdekében tett.

Az ombudsman elutasítja a panaszt, ha

- a) az ügy, amelyre a panasz hivatkozik, nem tartozik a hatáskörébe;
- b) az ügyet, amelyre a panasz hivatkozik, bíróság tárgyalja, az eljárás nem szakítható félbe, vagy a bíróság az ügyben már határozatot hozott;
- c) az ügyet, amelyre a panasz hivatkozik, az ügyészség vizsgálja, vagy már megvizsgálta;
- d) az ügyben, amelyre a panasz hivatkozik, az illetékes hatóság részéről olyan fellépésre vagy határozathozatalra kerül sor, amely nem tartozik az ombudsman hatáskörébe; vagy az ügyben, amelyre a panasz hivatkozik, az illetékes hatóság olyan határozatot hozott, amely nem tartozik az ombudsman hatáskörébe;
- e) a panasz benyújtója visszavonja a panaszt, vagy jelzi, hogy nem kívánja a további vizsgálatot; vagy a 13. cikk (4) bekezdésében megjelölt adatokat nem nyújtották be vagy nem jelölték meg a megadott határidőn belül.

Az ombudsman az ügyet elutasítja, ha azt állapítja meg, hogy:

- a) a panasz nem érinti az azt benyújtó személyt, kivéve, ha e személy benyújtotta az érintett fél írásos hozzájárulását a panasz benyújtásához, illetve egy e célból adott írásbeli meghatalmazást;
- b) a panasz benyújtásának időpontjában több, mint három év eltelt a panaszban hivatkozott intézkedéstől vagy eseménytől;
- c) a kérelem nyilvánvalóan megalapozatlan;
- d) a panasz névtelen;
- e) a panasz olyan ügyet érint, amelyben az ombudsman már eljár, és a megismételt panasz nem tartalmaz új tény.

Az ombudsman tájékoztatja a panasz benyújtóját arról, hogy elutasította a panaszt, valamint az elutasítás okairól; ez nem vonatkozik a névtelen panaszokra.

Amennyiben a panasz vizsgálata során nem igazolódik be az, hogy megsértették az alapvető jogokat és szabadságokat, az ombudsman ezt írásban közli a panasz benyújtójával, valamint azon hatósággal, amelynek eljárására, döntéshozatalára, vagy tétlenségére a panasz irányult.

Amennyiben a panasz vizsgálata során beigazolódik, hogy megsértették az alapvető jogokat és szabadságokat, az ombudsman a vizsgálat megállapításait, valamint a javasolt intézkedést közli azon hatósággal, amelynek eljárására, döntéshozatalára, vagy tétlenségére a panasz irányult.

A hatóság a közlés kézhezvételétől számított 20 napon belül köteles tájékoztatni az ombudsmant a vizsgálat megállapításaival kapcsolatos álláspontjától, valamint a meghozott intézkedésekről.

Ha az ombudsman nem ért egyet a hatóság álláspontjával, vagy úgy véli, hogy a meghozott intézkedés nem megfelelő, erről tájékoztatja azon hatóság felettes szervét, amellyel szemben a panaszt benyújtották, ha pedig nincs ilyen szerv, a Szlovák Köztársaság Kormányát.

Azon hatóság felettes szerve, amellyel szemben a panaszt benyújtották, ha pedig nincs ilyen szerv, a Szlovák Köztársaság Kormány, a (3) bekezdésnek megfelelően 20 napon belül köteles tájékoztatni az ombudsmant az ügyben általa meghozott intézkedésekről.

Ha az ombudsman úgy véli, hogy a meghozott intézkedések nem megfelelőek, erről tájékoztatja a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsát, vagy az általa meghatalmazott szervet.

A vizsgálat eredményéről, és a meghozott intézkedésekről az ombudsman írásban értesíti a panasz benyújtóját, valamint azt a személyt, akinek alapvető jogait és szabadságait a hatóságok eljárása, határozata vagy tétlensége sértette.

Szakosodott emberi jogi szervek

Esélyegyenlőségi szerv

Az Emberi Jogok Szlovák Nemzeti Központja

Kýčerského 5

811 05 Bratislava

SZLOVÁKIA

Tel.: + 421 2 20850111

+ 421 2 20850114

Fax: + 421 2 20850135

E-mail: info@snsip.sk

Internet: <http://www.snsip.sk/>

Adatvédelmi szerv

A Szlovák Köztársaság Adatvédelmi Hivatala (a továbbiakban: a Hivatal), mint állami szerv, szerepet játszik az egyének alapvető jogainak és szabadságainak védelmében, személyes adataik feldolgozása során. Feladatait függetlenül, a jogszabályokkal összhangban látja el. Feladatai elsődlegesen a következők:

folyamatosan figyelemmel kíséri a személyes adatok védelmének helyzetét, az informatikai rendszerek nyilvántartásba vételét, valamint az informatikai rendszerekkel kapcsolatos nyilvántartásokat;

ajánlásokat tesz az adatkezelőknek a személyes adatok informatikai rendszerekben való védelméről szolgáló intézkedésekre, valamint ennek érdekében, és a hatásköre által lehetővé tett mértékben ajánlásokat ad az adatkezelők számára;

amennyiben kétséges, hogy a személyes adatok feldolgozásának és használatának terjedelme, tartalma és módszere arányos-e ahhoz a célhoz képest, amely érdekében azokat feldolgozzák, összhangban áll-e ezzel a céllal, illetve azok időben és érdemileg relevánsak-e e cél szempontjából, kötelező véleményeket bocsát ki;

kötelező véleményeket bocsát ki, amennyiben kétely merül fel a személyes adatok határokon átnyúló továbbítását illetően;

kötelező véleményeket bocsát ki, amennyiben kétely merül fel egy informatikai rendszer nyilvántartásba vételével kapcsolatban;

megvizsgálja a 45. § alapján benyújtott értesítéseket, illetve kérelemre vagy hivatalból fellép a 44a. § alapján, és a hiányosságok orvoslása érdekében intézkedéseket rendel el;

az e törvény által előírt kötelezettségek megsértésének gyanúja esetében bármelyik adatkezelőt vagy adatfeldolgozót felhívhatja, hogy nyújtson tájékoztatást; ellenőrzi a személyes adatok feldolgozását az informatikai rendszerekben;

az e törvényben megállapított kötelezettségek megsértésének megállapítása esetén bírságokat szab ki;

értesítést küld a bűnüldöző hatóságoknak, ha bűncselekmény elkövetésének gyanúja áll fenn;

nyilvántartja az informatikai rendszereket, és közli a nyilvántartásba vétel állapotát;

részt vesz a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok előkészítésében;

a hatásköre által meghatározott körben jogszabályokat ad ki;

állást foglal a személyes adatok feldolgozásával kapcsolatos törvénytervezetekkel és egyéb jogszabály-tervezetekkel kapcsolatban;

legalább két évente egyszer jelentést terjeszt a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa elé a személyes adatok védelmének helyzetéről.

Egyéb

Jogi Segítségnyújtási Központ

Námestie slobody 12

P.O. BOX 18

810 05 Bratislava 15

Tel: +421 2 49683521

+421 2 49683522

Fax: +421 2 49683520

E-mail: info@legalaid.sk

Internet: www.legalaid.sk

A **Jogi Segítségnyújtási Központ** 2006. január 1. óta működik a Szlovák Köztársaságban. Az anyagilag rászoruló személyek számára biztosítandó jogi segítségnyújtásról szóló 327/2005. törvénynek megfelelően pozsonyi székhelyű költségvetési szervként alapították. A Központ irodái a Szlovák Köztársaság szinte valamennyi regionális városában megtalálhatók, kivéve Nyitrát és Nagyszombatot (vagyis Pozsonyban, Besztercebányán, Zsolnán, Kassán és Eperjesen), valamint más szlovák városokban (Liptószentmiklós, Turdossin, Homonna, Galgóc, Rimaszombat, Érsekújvár, Felsővízköz).

A Központ biztosítja a jogi segítségnyújtást olyan magánszemélyek számára, akik anyagi rászorultságuk miatt nem képesek jogi szolgáltatásokat igénybe venni jogaik megfelelő érvényesítése és védelme érdekében. A Központ biztosítja a jogi segítségnyújtást a jogi előírásoknak eleget tevő magánszemélyek számára (Szlovákián belüli jogvita) polgári jogi, munkajogi és családjogi ügyekben. A határokon átnyúló jogviták esetében e törvénynek megfelelően jogi segítséget nyújt polgári jogi, munkajogi és családjogi, valamint kereskedelmi jogi ügyekben, minden olyan, jogi előírásoknak eleget tevő magánszemély számára, akinek lakóhelye vagy tartózkodási helye az Európai Unió valamelyik tagállamának területén van.

Az olyan esetekben, amelyekben hátrányos megkülönböztetés is felmerül, a Jogi Segítségnyújtási Központ (a továbbiakban: Központ) szerepe átfedésben van az Emberi Jogok Szlovák Nemzeti Központjának szerepével, amellyel egyeztet az ilyen kérelmezőkkel kapcsolatos ügyekben. A Központ jogászai a hátrányos megkülönböztetés kérdésével elsődlegesen a munkaviszony során etnikai alapon alkalmazott hátrányos megkülönböztetéssel összefüggésben foglalkoznak.

A magánszemély akkor **jogosult jogi segítségnyújtásra**, ha anyagilag rászorul, a jogvita nem nyilvánvalóan felesleges, és a követelés értéke meghaladja a minimálbér értékét, kivéve azokat a jogvitákat, amelyekben a követelés értéke pénzben nem fejezhető ki. A magánszemélynek a jogi segítségnyújtásra vonatkozó fenti követelményeknek a jogi segítségnyújtás teljes tartama alatt meg kell felelnie. Ha a kérelmező jövedelme meghaladja az anyagi rászorultság jogszabályban meghatározott határát, a Központ nyújthat jogi segítséget, ha ez a kért jogi segítségnyújtás körülményei alapján szükséges.

A jogi segítségnyújtás iránti kérelmekre vonatkozó eljárás (a továbbiakban: eljárás) egy írásbeli kérelem benyújtásával kezdődik, amelyhez mellékelik azokat a dokumentumokat, amelyek bizonyítják a kérelmező által formanyomtatványon benyújtott kérelemben szereplő tényeket. Az azt bizonyító dokumentumok, hogy a kérelmező anyagilag rászorult, nem lehetnek régebbiek három hónapnál. A kérelemnek tartalmaznia kell a kérelmező vezetéknevét, utónevét, állandó vagy ideiglenes lakóhelyét, és személyi számát. A Központ felhívására a kérelmező a Központ által meghatározott ésszerű határidőn belül köteles a kérelem elbírálásához szükséges további információkat, illetve az ahhoz szükséges fontos tényekre vonatkozó dokumentumokat átadni; az erre megadott határidő nem lehet rövidebb tíz napnál. A kérelmező az eljárásban fél. A kérelmet a Központnak a kérelmező állandó vagy ideiglenes lakóhelye szerint illetékes irodájában nyújtják be. A kérelmező köteles teljes és pontos tájékoztatást adni a kérelemben, és az előzetes konzultáció során. A jogszabály által előírt adatokat tartalmazó kérelem benyújtásától számított 30 napon belül a Központ határozatot hoz a kérelemről; ez a határidő nem hosszabbítható meg. A határozat ellen nem lehet fellebbezni. A jogi segítségnyújtás iránti kérelemnek hely adó határozatban a Központ kijelöl egy ügyvédet arra, hogy képviselje a jogosult személyt a bírósági eljárásban, amennyiben ez érdekeinek védelme érdekében szükséges. A jogi segítségnyújtás iránti kérelmet elutasító határozat a külön jogszabályban meghatározott adatok mellett tartalmazza annak ismertetését, hogy amennyiben a kérelem elutasításának okai megszűnnek, a kérelmező ugyanabban az ügyben ismételt kérelmet nyújthat be. Ha a jogi segítségnyújtást a Központ határozatában annak eredményeként tagadták meg a jogosult személytől, hogy nem működött együtt, vagy a jogosult személy indokolatlanul késleltette az eljárást, a Központ ezen indokok alapján határozatában megtagadhatja, hogy ismét helyt adjon a jogi segítségnyújtás iránti kérelemnek.

A 327/2005. törvény 17-21. §-a szabályozza a **jogi segítségnyújtást olyan határokon átnyúló jogvitákban, amelyekben a Szlovák Köztársaság valamelyik bíróság rendelkezik joghatósággal**, a 327/2005. törvény 22-24c. §-a szabályozza a jogi segítségnyújtást olyan határokon átnyúló jogvitákban, amelyekben **az Európai Unió valamely, a Szlovák Köztársaságtól eltérő tagállamának valamelyik bírósága rendelkezik joghatósággal**.

A Gyermek és Ifjak Nemzetközi Jogi Védelmének Központja

Špitálska 8

P.O. Box 57

814 99 Bratislava

Tel.: + 421 2 20463208

+421 2 20463248

Fax: + 421 2 20463258

E-mail: cipc@cipc.gov.sk

Internet: <http://www.cipc.sk/>

A Gyermek és Fiatalok Nemzetközi Jogi Védelmének Központja (a továbbiakban: Központ) a Szlovák Köztársaság területén illetékes hatóság. A Központot Szlovák Köztársaság munkaügyi, szociális és családjogi minisztériuma alapította, 1993. február 1-jei hatállyal, mint közvetlenül irányított költségvetési szervét, amelynek célja, hogy jogi segítséget nyújtson gyermekek és fiatalok számára, külföldi országokkal összefüggésben.

A Központ hatáskörét a gyermekek szociális védelméről és a szociális gyámságról, valamint egyes törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló 305 /2005. törvény határozza meg. A Központ ellátja a nemzetközi egyezmények és az Európai Unió jogi aktusai végrehajtására kijelölt szerv feladatait, vagyis:

a nemzetközi egyezményekkel összhangban a gyermekvédelmi intézkedések területén eljár átvevő szervként és átadó szervként;

a nemzetközi egyezményekkel és az Európai Unió jogi aktusaival összhangban központi szervként jár el a gyermekek jogellenes külföldre vitelével kapcsolatban;

a nemzetközi egyezményekkel összhangban betölti a központi szerv szerepét a nemzetközi örökbefogadások területén;

a nemzetközi egyezményekkel összhangban igazolásokat állít ki;

külön jogszabálynak megfelelően egyéb feladatokat lát a gyermekek szociális védelmének területén, amennyiben külföldi ország is érintett;

ingyenes jogi tanácsokat nyújt a családjog területén, amennyiben van külföldi elem, különösen a tartással és a kiskorúak gondozásával kapcsolatban,

valamint az örökbefogadás területén;

együttműködik a többi szerződő állam átvevő szerveivel és átadó szerveivel, a többi szerződő állam központ hatóságaival, valamint a képviselőkkel, az állami közigazgatás központi ügynökségeivel, bankokkal, külföldi bankok fiókjával, helyi önkormányzati szervekkel, területi önkormányzati szervekkel, és akkreditált szervekkel.

Utolsó frissítés: 18/05/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.